

Олександр ВАСИЛЕНКО

**СОЛЯНО-ЗДВИГОВІ СТРУКТУРИ – ПОТЕНЦІЙНІ ПАСТКИ  
ВУГЛЕВОДНІВ У ДНІПРОВСЬКО-ДОНЕЦЬКІЙ ЗАПАДИНІ**

Український науково-дослідний інститут природних газів, м. Харків,  
e-mail: [gazres.ukrniigaz@ukr.net](mailto:gazres.ukrniigaz@ukr.net)

Одним з пріоритетних напрямів збільшення ресурсної бази України є пошуки родовищ (покладів) вуглеводнів, пов'язаних з відкриттям нових типів нафтогазоносних структур (пасток).

За результатами аналізу буріння та сейсмозвідки 3D на Котлярівській, Східно-Медведівській та Мелихівській площах доведено наявність горизонтальних здвигів. Вперше для південно-східної частині Дніпровсько-Донецької западини встановлено зональні структури горизонтального здвигу, у середовищі яких виділено новий тип локальних тектонічних структур, пов'язаних із соляним діапїризмом – соляно-здвигові структури (СЗС), які є потенційними нафтогазовими пастками в регіоні. За специфікою структурних рисунків здвигових порушень соляно-здвигові структури поділяються на 5 видів: чутівський (структура «ялинки»), східно-медведівський (структура «квитки»), мелихівський (структура «дуплекс стиснення»), веснянський (структура «пальмове дерево») нафтогазоносні та перспективний кочубіївський (структура «кінський хвіст») типи соляно-здвигових структур.

На основі розробленої геодинамічної моделі будови та розміщення пасток вуглеводнів виділено п'ять типів пасток вуглеводнів у СЗС. Чутівський (правий здвиг) та веснянський (лівий здвиг) типи утворюються у обстановці розтягнення і реалізуються у вигляді монокліналі, або блокової структури. Пастки ВВ контролюються правими R, R, L-сколами і T-витривами. Східно-медведівський та мелихівський типи утворюються у обстановці стиснення при лівому здвигу та оформлені у вигляді геміантикліналі та «дуплекси стиснення». Пастки ВВ обмежені лівими R-сколами та «дуплексом стиснення».

Розроблено флюїдодинамічну просторову модель утворення скупчень вуглеводнів у СЗС, що дозволяє прогнозувати шляхи міграції вуглеводнів і оконтурювати пастки природних резервуарів. З'ясовано, що у родовищах, приурочених до СЗС особливостями нафтогазоносності є: широкий спектр типів колекторів з глибиною від вторинно-порових до соляно-здвигових тектоклазів; широкий діапазон фазового стану вуглеводнів на одному родовищі від газових, газоконденсатних, нафтогазоконденсатних до нафтових покладів одночасно; відсутність загального газоводяного контакту і, відповідно, елементарний, багатопластовий тип родовищ; відсутність максимумів АВПТ у покрівельному покладі та пластові типи покладів у комбінованих несклепінних пастках.